

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/416/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7613223537
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Sopková Maximová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7613223537.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Sopkovej Maximovej a sudcov JUDr. Jarmily Čabaiovej a JUDr. Zuzany Matyiovej vo veci žalobkyne: U. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom S. 42, právne zastúpenej G. B., advokátkou so sídlom v V., Z. XX, proti žalovanej: Y., o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves z 30. apríla 2015, č. k. 9C/201/2013-199

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobkyni priznáva náhradu trov odvolacieho konania v sume 72,92 Eur, ktorú je žalovaná povinná zaplatiť na účet právnej zástupkyne žalobkyne JUDr. Zdeňky Vokálovej do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd“) napadnutým rozsudkom zrušil rozsudok Arbitrážneho súdu v Košiciach so sídlom na Alžbetinej 41 v Košiciach z 19. januára 2012, sp. zn. 3C/2186/2012 a uložil žalovanej povinnosť nahradiť žalobkyni na účet jej právnej zástupkyne trovy konania vo výške 614,26 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Ďalším výrokom súd uložil žalovanej povinnosť uhradiť na účet tamojšieho súdu súdny poplatok z návrhu vo výške 331,50 Eur a nahradiť trovy štátu vo výške 4,50 Eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Pri rozhodovaní vychádzal zo zistenia, že 9. apríla 2008 bola medzi žalobkyňou a žalovanou uzatvorená poisťná zmluva č. XXXXXXXXXXXX so začiatkom poistenia dňa 10.4.2008 a koncom poistenia dňa 10.4.2019. Zmluva v závere obsahuje vyhlásenie osoby, ktorá poisťnú zmluvu uzatvorila (žalobkyne), že bola oboznámená so Všeobecnými poisťnými podmienkami pre životné poistenie, ktoré sú súčasťou tejto poisťnej zmluvy. V deň uzavretia poisťnej zmluvy bol so žalobkyňou spísaný Záznam o požiadavkách a potrebách klienta, ktorý bol žalobkyňou podpísaný a ktorý obsahuje vyjadrenie klienta k otázke, či ešte niečo k produktu, ktorý navrhol sprostredkovateľ poistenia chce vysvetliť, doplniť, dojednať. Odpoveď na uvedenú otázku žalobkyni je uvedená záporne. Listom zo 4. októbra 2010 žalovaná oznámila žalobkyni, že na základe jej žiadosti zo 6. septembra 2010, dôjde dňa 10.11.2010 k zániku poistenia. Zároveň bol žalobkyni oznámený konečný stav finančného plnenia zo zmluvy so zostatkom 125,33 Eur, ktorý prebytok mal byť žalobkyni vrátený do 14 dní po zániku poistenia. Súd mal za preukázané, že rozhodcovským rozsudkom z 19. januára 2012, sp. zn. 3C/2186/2012, vydaným Arbitrážnym súdom Košice, bola žalobkyňa zaviazaná zaplatiť žalovanej sumu 154,35 Eur a nahradiť trovy konania vo výške 276,00 Eur. Podľa odôvodnenia tohto rozhodnutia rozhodcovský súd sa zaoberal svojou právomocou vo veci rozhodnúť a dospel k záveru, že jeho právomoc je daná. V odôvodnení konštatuje, že z písomného poverenia žalobcu z 1. januára 2009, resp. z časti XV. predložených poisťných podmienok vyplýva,

že poisťovňa určila na prejednanie všetkých sporov uvedený súd. Z osobitných dojednaní vyplýva, že rozhodcovská doložka bola krytá samostatným podpisom žalovaného (v tomto konaní žalobkyne), ktorý nebol povinný ju v rámci zmluvy ako celku podpísať. Žalovaný mal možnosť zmluvnú podmienku neprijíť bez toho, aby to ovplyvnilo zvyšok poistného vzťahu, mal teda možnosť úpravu časti XV. poistných podmienok úplne vylúčiť. Na základe toho posúdil rozhodcovský súd rozhodcovskú doložku ako platnú. Rozhodcovská doložka neobsahuje ustanovenia, ktoré by mali žalobcu (v tomto konaní žalovaného) zvýhodňovať a tým spôsobiť nerovnováhu vo vzájomnom vzťahu v neprospech žalovaného. Predmetný rozhodcovský rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 25. júna 2013.

Súd poukázal na ust. § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3, § 53 ods. 4 písm. r), § 53 ods. 5, § 54 ods. 1, 2, zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, ďalej na ust. § 73 ods. 1 až 3 zákona č. 355/2014 Z.z. o rozhodcovskom spotrebiteľskom konaní, § 40 ods. 1 písm. c), § 40 ods. 2, § 41 ods. 1, § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní účinnom v čase uzavretia zmluvy, ako aj na ust. § 39 Občianskeho zákonníka a uzavrel, že poistná zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania 9. apríla 2008, o nároku z ktorej rozhodoval rozhodcovský súd, je spotrebiteľskou zmluvou podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka. Z poistnej zmluvy je zrejmé, že žalovaná ako poisťovateľ konala v rámci predmetu svojej činnosti podľa výpisu z Obchodného registra. Žalobkyňa je spotrebiteľom, keďže uzatvorila zmluvu ako fyzická osoba. Miestna príslušnosť tamojšieho súdu je daná podľa § 88 ods. 2 posledná veta za bodkočiarkou zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) účinného od 1. januára 2012. Predmetom tohto konania je zrušenie rozhodcovského rozsudku, pričom podľa ustanovenia § 40 zákona č. 244/2002 Z.z. je na uvedené konanie daná právomoc všeobecnému súdu. Návrh na začatie konania bol z jej strany podaný v zákonom stanovenej lehote 30-tich dní, čo je zrejmé z toho, že predmetný rozhodcovský rozsudok bol žalobkyňi doručený 18. júna 2013 a návrh na začatie konania bol na súde podaný 17. júla 2013. Dôvodom zrušenia rozhodcovského rozsudku sp. zn. 3C/2186/2012 je skutočnosť, že rozhodcovský súd rozhodol vo veci na základe neplatnej rozhodcovskej doložky. Rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol, je súčasťou všeobecných poistných podmienok v článku XV. s názvom Rozhodcovské konanie a v Osobitných zmluvných dojednaniach. Je tak súčasťou dlhého neprehľadného textu písaného malými písmenami a splyva s ostatnými podmienkami uvedenými vo všeobecných poistných podmienkach. Podľa rozhodcovskej doložky všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská doložka tak znemožňuje poistenému - spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a núti ho v prípade sporu alebo sporných nárokov podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu. Tým mu je ako spotrebiteľovi odobratá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Uvedeným rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Význam rozhodcovskej doložky v porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je totiž osobitý a to z dôvodu, že táto rieši otázku kto v prípade sporu bude rozhodovať o právach a právom chránených záujmoch vyplývajúcich zo zmluvy. Cieľom rozhodcovskej doložky tak, ako je formulovaná v danom prípade je dosiahnuť, aby všetky prípadné spory medzi zmluvnými stranami boli prejednané výlučne rozhodcom, a tým znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu všeobecným súdom. Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na Smernicu Rady č. 93/13/EHS, ktorá uvádza niektoré nekalé podmienky vo svojej prílohe, kde podľa písm. q) bod 1 tejto prílohy neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane. Podľa toho je teda neprijateľné, aby rozhodcovské konanie bolo dojednané ako výlučný prostriedok riešenia sporov z akejkoľvek spotrebiteľskej zmluvy. Rozhodcovská doložka je tak poukazujúca na citované ustanovenie § 54 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka neprijateľnou podmienkou a teda je neplatná. Keďže rozhodcovská doložka v danej veci núti spotrebiteľa podrobiť sa v prípade sporu výlučne rozhodcovskému konaniu je aj v rozpore s dobrými mravmi, preto je neplatná aj podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Rozhodcovský súd teda založil svoju právomoc na neplatnej rozhodcovskej doložke a preto bolo potrebné rozhodcovský rozsudok č. 3C/2186/2012 zrušiť.

Súd mal tiež za to, že predmetná rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná. Žalovaná v konaní poukázala na osobitné zmluvné dojednanie, ktoré žalobkyňa samostatne a slobodne podpísala. V prvom rade súd poukazuje na to, že žalovaná nepreukázala skutočnosť, aby bola žalobkyňa riadne oboznámená so všeobecnými poistnými podmienkami. To, že žalobkyňa všeobecné poistné podmienky a osobitné zmluvné dojednanie podpísala, ešte neznamená, že žalobkyňa sa skutočne

mala možnosť s týmito podmienkami aj oboznámiť. Všeobecné poisťné podmienky, ale aj osobitné zmluvné dojednania, sú písané malými písmenami, obsahujú množstvo právnickej terminológie. Je nemožné, aby žalobkyňa ako priemerný spotrebiteľ mala možnosť si ich prečítať a aby pochopila ich text v krátkej dobe, bez možnosti sa s nimi vopred riadne oboznámiť. Uvedené je zrejme z toho, že všeobecné poisťné podmienky a osobitné zmluvné dojednania boli žalobkyňou podpísané v deň uzatvorenia poisťnej zmluvy resp. spolu s poisťnou zmluvou, keďže je v nej výslovne uvedené, že jej súčasťou sú všeobecné poisťné podmienky. Na uvedenom nemení nič skutočnosť, že žalobkyňa podpísala samostatne aj osobitné zmluvné dojednania, odkazujúce na rozhodcovskú doložku, ktoré sú len pokračovaním predtlačeneho formulára poisťných podmienok, ktorý bezprostredne na ne nadväzuje. Osobitné zmluvné dojednania pod číslom 01/2007 tak nemajú charakter individuálne dojednaných zmluvných podmienok. Zo strany žalovanej nebolo preukázané jej tvrdenie, že žalobkyňa ako spotrebiteľka mala možnosť odmietnuť podpísať rozhodcovskú doložku bez toho, aby tým bol dotknutý zmluvný vzťah, táto skutočnosť nevyplýva zo zmluvy, ani zo Všeobecných poisťných podmienok a ani z Osobitných zmluvných dojednaní. Čo sa týka Dodatku č. 2 k Všeobecným poisťným podmienkam, tieto neboli doručované klientom žalovanej, ale len zverejnené na jej internetovej stránke. Pokiaľ aj podľa bodu 7. tohto Dodatku je daná možnosť poisťníka odmietnuť XV. časť Všeobecných poisťných podmienok v lehote do 30 dní od vydania Dodatku, žalovaná nepreukázala ich doručenie žalobkyni resp. skutočnosť, že žalobkyňa bola s uvedeným oboznámená. Žalovaná v konaní teda nepreukázala ani tú skutočnosť, že žalobkyňa mohla uzavretie rozhodcovskej doložky vylúčiť, resp. zmeniť obsah tohto zmluvného dojednania, pričom dôkazné bremeno v tomto smere zaťažovalo žalovanú (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Okrem toho, súd poukázal na rozpor vo vyjadreniach žalovanej, ktorá na jednej strane tvrdí, že rozhodcovská doložka bola uvedená a dojednaná v rámci Osobitných zmluvných dojednaní č. 1/2007 v bode 2 a ktorý len odkazuje na časť XV. Všeobecných poisťných podmienok, ktoré sa vzťahujú na poisťný vzťah len v prípade súhlasu poisťníka s Osobitnými zmluvnými dojednaniaми, na strane druhej, poukazuje na Dodatok č. 2 Všeobecných poisťných podmienok, ktorý sa však týka len doplnenia časti XV. Všeobecných poisťných podmienok, nie Osobitných zmluvných dojednaní, v ktorých bola podľa vyjadrenia žalovanej dojednaná rozhodcovská doložka. Za dôkaz o individuálnosti dojednanej rozhodcovskej doložky nemožno považovať ani Záznam o požiadavkách a potrebách klienta k predmetnej poisťnej zmluve, keďže v danom prípade opäť ide o predtlačný formulár, kde žalobkyňa nemala na výber možnosť individuálne dohodnúť jeho obsah. Táto skutočnosť nie je v rozpore s vyjadrením Národnej banky Slovenska z 26. júna 2014 o tom, že tento Záznam je v súlade so zákonom č. 340/2005 Z.z. o sprostredkovaní poistenia a sprostredkovaní zaistenia, avšak v Zázname sa rozhodcovské konanie spomína len v jednej vete, podľa ktorej v prípade vzniku sporov vyplývajúcich zo sprostredkovania poistenia je možné na ich mimosúdne vyrovnanie využiť inštitút rozhodcovského konania. Vyjadrenie klienta t.j. žalobkyne v závere tohto Záznamu sa týka pritom produktu poistenia, nie vysvetlenia rozhodcovského konania resp. rozhodcovskej doložky. Z obsahu spisu nevyplýva skutočnosť, aby žalobkyni bol vysvetlený význam rozhodcovskej doložky a aby mala následne možnosť výberu medzi rozhodcovským a všeobecným súdom. Žalobkyňa uvedenú skutočnosť poprela. Rozhodcovská doložka tak, ako je uvedená vo Všeobecných poisťných podmienkach je neplatnou aj z dôvodu, že subjekt, ktorý má rozhodovať v rozhodcovskom konaní je oprávnený určiť výlučne žalovaný. Uvedené taktiež spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov rozhodcovského konania v neprospech spotrebiteľa. V prípade takého výberu, ktorý nie je dohodou oboch strán, totiž zvlášť vznikajú pochybnosti o neobjektívnosti rozhodovania v rozhodcovskom konaní. V danej veci sa rozhodcovské konanie uskutočnilo na rozhodcovskom súde podľa výberu žalovanej bez toho, aby tento výber mala žalobkyňa možnosť akýmkoľvek spôsobom ovplyvniť.

Súd sa vysporiadal aj s argumentáciou žalovanej, ktorá poukázala na devätnáste odôvodnenie Smernice 93/13/EHS, v zmysle ktorého, spod vecného rozsahu Smernice o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sú vyňaté zmluvné podmienky v poisťných zmluvách. Súd má za to, že devätnáste odôvodnenie Smernice č. 93/13/EHS možno aplikovať iba na poisťné vzťahy, nie na časť poisťných zmlúv a všeobecných poisťných podmienok, ktoré obsahujú zmluvné dojednania o rozhodcovskej doložke. Preto poisťná zmluva v časti týkajúcej sa podmienok rozhodcovskej doložky podlieha preskúmaniu súdu v zmysle smernice č. 93/13/EHS, ale aj v zmysle všeobecných ustanovení § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka. V súvislosti s námietkou žalovanej ohľadne správnosti prekladu smernice Rady 93/13/EHS súd uvádza, že príloha smernice obsahuje zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé. Jednotlivé štáty však môžu prijať aj úpravu prísnejšiu a tak zabrániť používaniu neprimeraných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Súd rozhodoval podľa našej platnej právnej úpravy, smernicu priamo neaplikoval na svoje rozhodnutie. Ustanovenie § 54 ods. 1 veta

druhá Občianskeho zákonníka jednoznačne upravuje, že spotrebiteľ sa nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Rozhodcovská doložka vo všeobecných poisťných podmienkach žalovanej spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa, je neprijateľná preto, že nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti spotrebiteľa neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu a vzdať sa ústavného práva na spravodlivý proces pred nezávislým súdom.

Poukazujúc na vyššie uvedené skutočnosti mal súd za to, že rozhodcovská doložka v článku XV. Všeobecných poisťných podmienok a osobitných zmluvných dojednaniach je neprijateľnou podmienkou, teda absolútne neplatnou zmluvnou podmienkou vzhľadom na jej rozpor s ustanoveniami o spotrebiteľských zmluvách a ustanoveniami Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ako aj vzhľadom na rozpor s dobrými mravmi. Rozhodcovský súd preto nemohol rozhodnúť na základe tejto doložky a teda nemal právomoc vo veci konať. Súd preto návrhu žalobkyne vyhovel a predmetný rozhodcovský rozsudok zrušil.

Ďalej súd uviedol, že po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku v zmysle § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, bude pokračovať v konaní vo veci návrhu žalovaného podaného na rozhodcovskom súde z dôvodu, že k zrušeniu rozhodcovského rozsudku došlo z dôvodov podľa § 40 písm. c) zákona o rozhodcovskom konaní. Skutočnosť, že všeobecný súd bude v tomto konaní pokračovať vyplýva priamo zo zákona a preto nebolo potrebné uvedené vysloviť vo výrokovej časti tohto rozsudku. Žalobkyňa v žalobnom návrhu žiadala o odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku sp. zn. 3C/2186/2012. O odklade vykonateľnosti bolo súdom právoplatne rozhodnuté uznesením sp. zn. 9C/201/2013-136 z 12. novembra 2013.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p., a zaviazal žalovanú nahradiť úspešnej žalobkyňi trovy konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia určených podľa 11 ods. 1, § 16 ods. 3 a § 17 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. za štyri úkony právnej služby a náhrady cestovného. Spolu trovy právneho zastúpenia predstavujú sumu 614,26 Eur (odmena 304,81 Eur, plus režijný paušál 39,63 Eur, plus cestovné 109,82 Eur, plus náhrada straty času 160,00 Eur).

O trovách štátu vo výške 4,50 Eur súd rozhodol podľa § 148 ods. 1 O.s.p. tak, že k úhrade týchto trov súd zaviazal žalovanú, ktorá v konaní nebola úspešná a u ktorej nie sú dané predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov.

Žalobkyňa ako spotrebiteľka je pre toto konanie oslobodená od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. za) zákona č. 71/1992 Z.z. a súd jej návrhu vyhovel. Z tohto dôvodu súd zaviazal žalovanú zaplatiť súdny poplatok z návrhu na začatie konania. Výška súdneho poplatku bola určená podľa položky 3 písm. c) Sadzobníka súdnych poplatkov t.j. vo výške 331,50 Eur.

Rozsudok napadla včas podaným odvolaním žalovaná, odôvodniac ho odvolacími dôvodmi podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a), b), c), d), e) a f) O.s.p. Poukázala na zmenu právnej úpravy zákonom č. 335/2014 Z.z. s účinnosťou od 1. januára 2015, ktorým sa okrem iného mení a dopĺňa aj zákon č. 233/1995 Z.z. Exekučný poriadok, kedy v zmysle aktuálneho znenia Exekučného poriadku podľa ust. § 243d ods. 1 exekučné konanie na podklade predmetného rozhodcovského rozhodnutia bolo možné začať len do 31. marca 2015, nakoľko na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie, rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať. Žalovaná exekučné konanie proti žalobkyňi na základe rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice z 19.1.2012 neiniciovala, a tak predmetný rozhodcovský rozsudok žalobkyňu a žalovanú nezaväzuje, čo znamená, že daný rozhodcovský rozsudok stráca svoju právoplatnosť, v dôsledku čoho obaja účastníci bez vlastného pričinenia sú objektívne bez akéhokoľvek právneho záujmu na výsledku konania, pretože ich právne postavenie sa rozhodnutím v tomto konaní nijak nezmení. Súd preto koná a rozhoduje o zrušení rozhodcovského rozsudku, ktorý už nikoho nezaväzuje a to bez ohľadu na výsledok konania o zrušení rozhodcovského rozsudku. Preto žiada, aby z tohto dôvodu odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietne. Napriek tomu zotrvala na tom, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je nesprávne, považuje ho za nepredvídateľné a vytýkala súdu prvého stupňa porušenie jej procesných práv a odňatie možnosti konať pred súdom tým, že súd si nesplnil procesné povinnosti podľa § 118 ods. 2 O.s.p., pričom poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. apríla 2011, sp. zn. 3Cdo 236/2010. Bola toho názoru,

že súd vec nesprávne skutkovo aj právne posúdil, keďže rozhodcovská doložka bola v danom prípade dohodnutá individuálne, na dôkaz čoho predložila viaceré listinné dôkazy. Poukázala na ust. § 53 ods. 1 posledná veta Občianskeho zákonníka a uviedla, že ťažisko individuálneho dojednaní podmienky spočíva v možnosti spotrebiteľa ovplyvniť podstatu podmienky. Vychádzajúc zo znenia ust. § 53 ods. 2 OZ možno vyvodiť, že za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa považujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak mohol ovplyvniť ich podstatu - obsah. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobkyňa mala možnosť oboznámiť sa so zmluvnou podmienkou - rozhodcovskou doložkou, a rovnako mala možnosť ovplyvniť jej podstatu, a teda sa rozhodnúť, či rozhodcovskú doložku uzavrie alebo neuzavrie. V danom prípade sa žalobkyňa rozhodla túto rozhodcovskú doložku uzavrieť, a to pristúpením k Osobitným zmluvným dojednaniám, čo osvedčila vlastnoručným podpisom a rovnako tieto podpísala aj druhá zmluvná strana prostredníctvom sprostredkovateľa poistenia. Vytýkala súdu, že nesprávne posúdil právny úkon - podpísanie osobitných zmluvných dojednaní č. 01/2007 k poistnej zmluve č. 4473300002 (ďalej aj „OZD“) a vychádzal úplne neodôvodnene z akejsi hypotetickej konštrukcie, podľa ktorej bola rozhodcovská doložka súčasťou Všeobecných poistných podmienok v časti XV. a súčasťou VPP boli podľa názoru súdu aj OZD k poistným zmluvám. Takýto postup súdu podľa názoru žalovanej je jednoznačne v rozpore so zásadou hodnotenia dôkazov v občianskom súdnom konaní. Predsa nie je možné úplne obísť listinným dôkazom preukázaný fakt, že žalobkyňa slobodne, vlastnoručne a bez nátlaku podpísala OZD, v ktorých bola obsiahnutá rozhodcovská doložka. Je preto irelevantné, či sa nachádzali niektoré ustanovenia o rozhodcovskom konaní aj vo VPP, nakoľko podstatné pre individuálne dojednanie tejto doložky v tomto konkrétnom prípade je existencia písomného prejavu vôle žalobkyne uzavrieť rozhodcovskú doložku, a tento prejav vôle je vyjadrený v osobitnom ustanovení s príslušným podpisom druhej zmluvnej strany - v tejto časti je napadnutý rozsudok v priamom rozpore s dôkazmi. Je úplne jedno, ktorá zmluvná strana navrhuje podmienku a či je táto podmienka na formulári alebo nie, podstatné je, či ju môže spotrebiteľ ovplyvniť. Aj z predtlačenej formulára je zrejme, že žalobkyňa podmienku ovplyvniť mohla, a to tak, že by jednoducho OZD obsahujúce rozhodcovskú doložku nepodpísala. Žalobkyňa mala aj na výber, či tieto osobitné dojednanie a teda rozhodcovskú doložku podpíše alebo nie, žiaden dôkaz nenasvedčuje tomu, že nemala na výber, a rozhodcovskú doložku či osobitné zmluvné dojednanie podpísať musela. Rozhodcovská doložka bola upravená v osobitných zmluvných dojednaniach č. 01/2007 k poistnej zmluve č. 4473300002, ktoré žalobkyňa slobodne a bez nátlaku podpísala, túto podmienku mohla odmietnuť, t.j. ju nepodpísať na mieste na tom vyhradenom alebo ju podpísať na mieste na to vyhradenom, a tu je jednoznačne daná možnosť ovplyvnenia tejto podmienky. Žalovaná poukázala na to, že okrem podpisu OZD žalobkyňa podpísala aj Záznam o požiadavkách a potrebách klienta, poistnú zmluvu a aj VPP, a to slobodne, bez akéhokoľvek nátlaku a po predchádzajúcom poučení v rozsahu stanovenom zákonom zo strany odborne spôsobilej osoby - sprostredkovateľa poistenia zapísaného v zozname sprostredkovateľov poistenia vedenom Národnou bankou Slovenska. Písomná forma právnych úkonov týkajúcich sa poistenia, bola v tomto prípade dodržaná a práve na základe písomných dôkazov - podpísaného textu poistnej zmluvy, súčasťou ktorej v zmysle zákona (§ 788 ods. 3 OZ) sú aj VPP, je možné aj po uplynutí času od uzavretia právnych úkonov zistiť, aká bola skutočná vôľa žalobkyne v čase uzavretia poistnej zmluvy, a ako sa jej vôľa aj prejavila. Žalobkyňa osobitným podpisom vyjadrila svoj súhlas s uzavretím rozhodcovskej doložky a svojim osobitným podpisom Osobitných zmluvných dojednaní č. 01/2007 k poistnej zmluve č. XXXXXXXXXXXX tento svoj súhlas prejavila v právne relevantnej forme. Závery súdu o tom, že osobitný podpis žalobkyne pod OZD nič nemení na tom, že rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná, keďže OZD sú len pokračovaním predtlačenej formulára poistných podmienok, považovala za nesprávne. Zo samotného textu osobitných zmluvných dojednaní jednoznačne vyplýva, že nie sú pokračovaním textu VPP, ale ide o niečo osobitné. Text VPP je jednoznačne zakončený tabuľkou o rozmeroch, ktoré zrejme prekračujú rozmery písma textu VPP, a v ktorej je priestor na dátum, miesto a podpis žalobkyne, a touto tabuľkou je celé znenie VPP, zrejme ukončené. Ďalej sú oddelené od textu VPP aj formálne, nachádzajú sa pod miestom vyhradeným na podpis žalobkyne k VPP, a teda je zrejme aj oddelenosť tak, aby sa podpis žalobkyne k VPP nevzťahoval na znenie osobitných zmluvných dojednaní. Následne je pod tabuľkou umiestnený text Osobitné zmluvné dojednanie č. 01/2007 k poistnej zmluve č. XXXXXXXXXXXX, ktorý je úplne zrejme odlišiteľný od ostatného textu, keďže je písaný veľkými písmenami, zvýraznený oproti ostatnému textu a pod ním je aj ďalšia tabuľka na uvedenie čísla poistnej zmluvy, čo zreteľne a nepochybne odlišuje text OZD od VPP jednak svojou formou a jednak aj významom textu, z ktorého vyplýva, že ide o niečo osobitné, čo aj priemernému spotrebiteľovi muselo byť zrejme, že podpisuje niečo iné, niečo osobitné. Žalobkyňa teda osobitne prejavila v písomnej forme svoju vôľu uzavrieť rozhodcovskú doložku. Navyše je to práve žalobkyňa, na ktorej leží dôkazné bremeno preukázať, že aj tieto dojednanie musela podpísať - a žiaden

dôkaz toto preukazujúci v tomto konaní vykonaný nebol. Žalovaná ďalej poukázala na to, že uzatvárala zmluvu prostredníctvom sprostredkovateľa poistenia, a priamo ani nepriamo nenútila žalobkyňu, aby podpísala OZD, toto v konaní preukázané nebolo. Tvrdila, a vyplýva to aj z predložených listinných dôkazov, že žalobkyňa ako spotrebiteľka mala možnosť túto rozhodcovskú doložku uvedenú v OZD ovplyvniť, konkrétne mala možnosť ju nepodpísať a to bez toho, aby tým bol dotknutý zvyšok poistného vzťahu, mohla si OZD pred podpisom prečítať a pokiaľ tak na základe vlastného rozhodnutia nespravila, nemožno toto jeho rozhodnutie vyčítať žalovanej. Zároveň žalobkyňa podpísala Záznam o požiadavkách o potrebách klienta, čím písomne potvrdila o.i. aj to, že obdržala všetky potrebné informácie a nechcela už nič vysvetliť, doplniť a ani dojednať. To sa vzťahuje nielen k textu VPP, ale aj k textu osobitných zmluvných dojednaní a poistnej zmluve. V súvislosti so záznamom o požiadavkách a potrebách klienta žalovaná vytýkala súdu, že tento dôkaz nevyhodnotil a v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nie je uvedený, ako ho právne posúdil. Tento dôkaz preukazuje ňou tvrdené skutočnosti a že žalobkyňa bola poučená v písomnej forme v rozsahu stanovenom zákonom aj o možnosti riešenia sporov mimosúdnou formou - rozhodcovským konaním, a okrem iného aj údaj, odkedy žiada poistenie uzatvoriť a že žiadne ďalšie vysvetlenia, doplnenie či dojednania ohľadom ponúkaného poistenia nežiada a až následne sa pristupovalo k samotnému uzatváraniu poistnej zmluvy a osobitných zmluvných dojednaní. Pritom poukázala na skutočnosť, že zákon č. 340/2005 Z.z. o sprostredkovaní poistenia je implementáciou Smernice č. 2002/92/ES o sprostredkovaní poistenia. Ďalej poukázala na to, že žalobkyňa uzatvárala poistnú zmluvu, nie zmluvu napr. úverovú, teda tu chýbala (a v konaní nebola tvrdená a ani preukázaná) tieseň, či iná objektívna či vonkajšia skutočnosť, ktorá by ju nútila uzavrieť poistnú zmluvu práve v ten deň, napr. v snahe neodkladne vyriešiť nejakú nepriaznivú životnú situáciu a podobne, že poistná zmluva sa uzatvárala na 10 rokov, a teda je odôvodnený predpoklad, že pri uzatváraní poistnej zmluvy na takú dlhú dobu si žalobkyňa ako priemerný spotrebiteľ riadne prečíta, čo podpisuje. Ak by žalobkyňa skutočne nečítala to, čo podpísala, tak to nesvedčí o neprijateľnosti podmienok, ale len o tom, že nepostupovala ako priemerné obozretný spotrebiteľ, ale naopak ku svojim vlastným právam pristupovala ľahkovážne, pričom úlohou spotrebiteľského práva v právnom štáte určite nie je chrániť spotrebiteľa pred jeho vlastným ľahkovážnym správaním. V opačnom prípade by mohol spotrebiteľ kedykoľvek po vykonaní písomného právneho úkonu tento následne spochybniť púhym ústnym tvrdením, že si neprečítal, čo podpisuje, čo by znamenalo úplný rozvrat právnej istoty aj právnych vzťahov v súkromnom práve, nakoľko by si už nikto nemohol byť istý žiadnym právny úkonom. Zdôraznila, že v konaní predložila na podporu svojich tvrdení dva písomné listinné dôkazy preukazujúce jej tvrdenia, a to Osobitné dojednania, ako aj Záznam o požiadavkách a potrebách klienta. Naproti tomu, žalobkyňa tvrdenie o neplatnosti rozhodcovskej doložky založil len na ústnych tvrdeniach, ktoré neboli preukázané. Vytýkala súdu, že pri posúdení prejavu vôle nevychádzal z jednoznačného písomného dôkazu, ale z nepodložených tvrdení žalobkyne, a neakceptoval písomný listinný dôkaz žalovanej, čím narušil princíp právnej istoty a zásadu pacta sunt servanta. K posudzovaniu právnych úkonov poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 20. júna 2012, sp. zn. 7 M Cdo 12/2011 a v danom prípade bola vôľa žalobkyne v písomných právnych úkonoch v danom čase vyjadrená tak, že je rozpoznateľná a uplatniteľná, a to jednoznačným spôsobom. Vzhľadom na uvedené považovala za nesprávny záver súdu, ktorý napriek takto prezentovanej vôli žalobkyne v danom čase sa priklonil k záveru, že jej vôľou nebolo uzavrieť rozhodcovskú doložku. Taktiež nemôže obstať záver súdu, že žalobkyňa nebola poučená o rozhodcovskej doložke, a to vzhľadom na predložený ďalší listinný dôkaz - Záznam o požiadavkách a potrebách klienta, ktorý svedčí o tom, že žalobkyňa už nechcela nič vysvetliť, doplniť ani dojednať, a teda ide o dôkaz svedčiaci o tom, že mala dostatočné vedomosti o tom, čo chcela uzavrieť. Závery súdu sú v priamom rozpore s predloženými dôkazmi, a preto podľa názoru žalovanej sú svojvoľné a arbitrárne. Poukázala tiež na právny názor vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky z 29. júna 2010, sp. zn. 23Cdo 1201/2009, ďalej na rozsudok ESD v prípade J. W., v ktorom odmietol ESD vziať pod ochranu podľa Smernice ako priemerného spotrebiteľa pred údajnou nekalou obchodnou praktikou, spotrebiteľa, ako sa ukázalo nevedomého a nepozorného voči značkám tovaru, ktoré si vyberá. Z judikatúry ESD vyplýva, že ESD vo svojich rozhodnutiach pri posudzovaní ne/prijateľnosti podmienok v spotrebiteľských zmluvách vychádza z toho, či takáto podmienka ne/bola individuálne dojednaná. Aj v tomto prípade je preto nevyhnutné vnímať a aplikovať na daný prípad aj právnu úpravu po 1.1.2008, v zmysle ktorej sa za neprijateľnú podmienku nepovažuje taká, ktorá bola individuálne dojednaná. Prvostupňový súd sa s priamou aplikáciou znenia Smernice 93/13/EHS v dôsledku nesprávneho prekladu jej znenia nevysporiadal, a aj preto je napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné. Je faktom, že slovenský preklad Smernice 93/13/EHS a to bod q/ čl. I. prílohy je nesprávny oproti originálnemu zneniu smernice, a je preto podľa názoru žalovanej povinnosťou vnútroštátneho súdu aplikovať správne znenie smernice, a to aj vo vzťahu k vnútroštátnemu právny predpisu, ak bol tento prijatý, resp. implementovaný práve

na základe tohto nesprávneho prekladu. Závery súdu o neplatnosti rozhodcovskej doložky tak nemajú oporu v skutkovom stave, súd vec nesprávne právne posúdil.

Žalovaná v odvolaní nesúhlasila ani so záverom súdu prvého stupňa, podľa ktorého je neprijateľné, aby rozhodcovské konanie bolo dojednané ako výlučný prostriedok riešenia sporov z akejkoľvek spotrebiteľskej zmluvy. K uvedenému zdôraznila, že žiaden právny predpis SR, ale ani judikatúra EÚ nestanovuje, že rozhodcovská doložka je vždy neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľských zmluvách, takýto záver nemá žiadnu oporu. K dôvodom, pre ktoré súd zrušil rozhodcovský rozsudok, namietala, že súd sa nedostatočne zaoberal otázkou, či táto podmienka (rozhodcovská doložka) spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa podľa § 53 ods. 1 OZ, keďže ust. § 53 ods. 4 obsahuje nie taxatívny, ale len príkladný výpočet možných neprijateľných podmienok, avšak v každom jednotlivom prípade sa vyžaduje, aby boli tieto podmienky vždy skúmané aj z hľadiska toho, či naozaj spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ide v podstate o vyvrátenú právnu domnienku, kde podmienka nemusí byť neprijateľná, ak nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, pričom však neprijateľnosť podmienky sa posudzuje vždy podľa okolností v čase uzavretia zmluvy - nie podľa neskoršej a to hocijako závažnej skutočnosti - tieto skutočnosti nemôžu byť z hľadiska posudzovania možnej neprijateľnosti doložky právne významné (viď čl. 4 Smernice 93/13/EHS, resp. § 53 ods. 10 OZ). Súd je povinný postupom podľa § 53 ods. 10 (transpozícia čl. 4 Smernice), na základe vykonaného dokazovania ustáliť také konkrétne skutkové a právne závery, ktoré by ho odôvodnili viedli ku právnomu záveru o neprijateľnosti podmienky v konkrétnych podmienkach danej zmluvy. V danom prípade súd nevykonal test primeranosti podmienky, ako je vyžadovaný v Smernici 93/13/EHS a následne aj v rozhodnutí C-237/02 *Freiburger Kommunalbauten* (bod 19, 21, 22 a 25), resp. C-453/10 *Pereničová* (bod 5, 44) či C-76/10 *Korčoková* (bod 59) a konal v rozpore s judikatúrou ESD C-478/99, kde ESD jasne uviedol, že len formálne obsiahnutie nejakej podmienky v anexe smernice neznamená nutne, že podmienka je v kontexte zmluvy neprijateľná, a že je vecou diskrečnej právomoci súdu postupom podľa čl. 3 - 7 smernice (výslovne postupom podľa čl. 4 smernice, ktorý je transponovaný do nášho OZ v podobe § 53 ods. 10, po 13.6.2014 v ods. 11) ustáliť, ak získa dostatok dôkazov pre skutkový a právny záver, že podmienka je neprijateľná. Tým, že súd nevykonal test primeranosti podmienky, zaťažil konanie aj rozhodnutie vadou, ktorá má za následok nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia. V zmysle vyššie uvedeného je zrejmé, že súd nesprávne posúdil aj existenciu oprávnenia žalobkyne dodatočne odstúpiť od rozhodcovskej doložky, ktorá jej bola daná Dodatkom č. 2 k VPP. Napriek tomu, že rozhodcovská doložka bola dojednaná individuálne, tak ešte aj dodatočne umožnila žalovaná žalobkyni odstúpiť od rozhodcovskej doložky, a to vo forme vyhlásenia a zverejnenia Dodatku č. 2 k VPP. Súd však aj tento úkon nesprávne právne posúdil, nakoľko aj táto dodatočná možnosť má nepochybne vplyv na skutočnosť, že rozhodcovská doložka bola dojednaná individuálne.

Podľa názoru žalovanej neobstojí ani právne posúdenie súdu, pokiaľ ako dôvod neprijateľnosti rozhodcovskej doložky v tomto prípade uviedol aj spôsob kreácie rozhodcovského súdu dojednaný vo VPP, keď tento záver je založený len na ničím neodôvodnenej a žiadnymi dôkazmi nepreukázanej pochybnosti súdu o objektívnosti takto kreovaného arbitrážneho súdu. Tvrdila, že spôsob kreovania rozhodcov dohodnutý zmluvnými stranami v zmysle VPP bol a aj je v súlade so zákonom č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, keďže žalobkyňa v zmysle zákona mala právo namietať osobu rozhodcu, čo neurobila, pričom samotný spôsob kreácie rozhodcovského súdu nespôsobuje nerovnosť a nie je ipso facto ani okolnosťou, spôsobujúcou hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán, najmä ak v podmienkach právneho poriadku SR je činnosť rozhodcovského súdu upravená v zákone (a teda zákon upravuje aj niektoré práva a povinnosti účastníkov rozhodcovského konania) a ak právny poriadok umožňuje aj prieskum rozhodcovského rozsudku, okrem iného aj z dôvodu napr. že vo veci konal a rozhodoval namietaný resp. zaujatý rozhodca. Vytýkala ďalej súdu, že neaplikoval v danej veci 19. odôvodnenie Smernice 93/13/EHS, ktoré formuluje jeden zo zámerov (cieľov) Smernice, medzi iným, aby poisťné zmluvy, ktorých podmienky definujú alebo popisujú poisťné riziko a zodpovednosť poisťovateľa, neboli podriadené takému hodnoteniu, pokiaľ sa tieto podmienky berú do úvahy pri výpočte poisťného plateného spotrebiteľom. V liste NBS č. ODT-12690/2013 z 22.11.2013, ktorý predložila v konaní ako dôkaz, Národná banka Slovenska uviedla, že rozhodcovská doložka v poisťnej zmluve ovplyvňuje tzv. gama inkasné náklady a že „dohoda o rozhodcovskom konaní obsiahnutá v poisťnej zmluve preto vstupuje do výpočtu poisťného nezávisle od druhu poistenia, teda aj v prípade poistenia osôb“. Na základe uvedeného mala za preukázané, že rozhodcovská doložka má vplyv na výpočet výšky

poistného, a preto je vyňatá s poukazom na Smernicu 93/13/EHS, ako aj na predložené Stanovisko NBS, zo súdnej kontroly z pohľadu ustanovení Smernice 93/13/EHS o nekalých podmienkach a ust. § 52 a nasl. OZ, a teda je takou podmienkou, ktorá sa nemá posudzovať ako neprijateľná podmienka v poisťných zmluvách. Pritom k významu a správne mu zneniu 19. odôvodnenia (odstavca) Smernice č. 93/13/EHS sa podrobne vyjadrila Národná banka Slovenska práve v liste č. ODT-10324/2012 z 10.10.2012, ktorý žalovaná predložila súdu prvého stupňa ako dôkaz a domáhala sa priameho účinku tohto ustanovenia smernice v horizontálnych vzťahoch medzi účastníkmi tohto konania, a to v jeho správnom znení, nakoľko porovnanie viacerých jazykových verzií nepochybne preukazuje nesprávnosť slovenského prekladu Smernice, čo vo svojom vyjadrení potvrdila aj Národná banka Slovenska. Na základe vyššie uvedeného odvolateľka navrhla odvolaciemu súdu, aby rozsudok zrušil v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobkyňa podala k odvolaniu žalovanej písomné vyjadrenie, v ktorom navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny v zmysle § 219 O.s.p. a priznať jej trovy odvolacieho konania vo výške 72,92 Eur.

Žalobkyňa nevidí odklon od nastolenej judikatúry, na základe ktorej v obdobnej právnej veci vydaný rozhodcovský rozsudok považovali za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 6Cdo 1/2012, v ktorom súd vyslovil právny názor: „Praktickým dôsledkom ustanovenia o rozhodcovskej doložke tak, ako je formulovaná v časti XV. - rozhodcovské konanie bod 1, 2 a 3 bolo to, že spotrebiteľovi bola fakticky odoprená možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom, čím reálne došlo k narušeniu smernicou sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy (spolu aj so všeobecnými poisťnými podmienkami, obsahom ktorých je takáto doložka), reálne vopred vzdal práva na účinnú právnu obranu. Rozhodcovský rozsudok iba formálne prebral argumenty žalujúcej strany a nevysporiadal sa s inštitútmi zameranými na ochranu práv vyplývajúcich pre spotrebiteľa zo spotrebiteľskej zmluvy. Nemohol byť preto zákonným podkladom na vykonanie exekúcie. Kým nevyužitie postupu podľa týchto ustanovení v prípade iných účastníkov rozhodcovského konania znamená stratu možnosti skúmať a spochybňovať rozhodcovskú zmluvu a tým aj právomoc rozhodcovského súdu v konkrétnej veci (pretože inak by tieto ustanovenia strácali svoj zmysel - boli by nadbytočné), v spotrebiteľských veciach tomu tak nie je. Princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. To znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku zo zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. Takýmto postupom exekučný súd napĺňa príkaz vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa. V preskúmvanej veci súdy v exekučnom konaní správne konštatovali neprijateľnosť a tým aj neplatnosť rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinnej. Listiny predložené oprávnenou takýto záver umožňovali. Z poisťnej zmluvy uzavretej medzi oprávnenou a povinnou vyplýva, že rozhodcovská doložka bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá už podpisom zmluvy, keďže sa v nej výslovne uvádzalo, že jej súčasťou sú (ako predtlačенý formulár) Všeobecné poisťné podmienky pre životné poistenie, a teda aj rozhodcovská doložka obsiahnutá v XV. časti týchto podmienok. Na tomto fakte nič nemení skutočnosť, že v deň podpisu zmluvy podpísali zmluvné strany (ako pokračovanie predtlačенého formulára poisťných podmienok) aj osobitné zmluvné dojednania odkazujúce na tú istú rozhodcovskú doložku, teda doložku uvedenú v poisťných podmienkach. Dovolací súd sa stotožňuje aj s dôvodmi, ktorými súdy v exekučnom konaní odôvodnili nevyváženosť dohodnutej rozhodcovskej doložky. Správnym rozhodnutím o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie preto neodňali oprávnenej možnosti konať pred súdom.“

Okrem toho dáva žalobkyňa do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 4Cdo 41/2012 oprávnenej Rapid life životná poisťovňa, a.s. proti povinnému, v ktorom sa uvádza: „V danom prípade rozhodcovská doložka, tak ako je koncipovaná, spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, nakoľko spotrebiteľ nielenže nemá dosah na výber rozhodcovského súdu, prípadne rozhodcu, ale v zmysle uvedenej doložky sa spotrebiteľ vopred vzdáva možnosti riešiť prípadné spory vzniknuté zo zmluvného vzťahu pred riadnym

(štátnym) súdom.“ ... „pokiaľ oprávnená tvrdí, že rozhodcovská doložka je dojednaná individuálne, nakoľko ju mohol povinný odmietnuť bez toho, aby malo odmietnutie osobitných dojednaní vplyv na zvyšok jeho poistného vzťahu, odvolací súd poukázal na začlenenie rozhodcovskej doložky do Všeobecných poistných podmienok, ktoré boli neoddeliteľnou súčasťou poistnej zmluvy. Všeobecné poistné podmienky v danom prípade predstavujú kompaktný, vopred pripravený celok upravujúci podmienky poistného vzťahu, jeho vznik, zánik, práva a povinnosti zmluvných strán, jednotlivé druhy poistenia a pripoistenia, pričom rozhodcovská doložka je súčasťou poistných podmienok ako „XV. Časť- rozhodcovské konanie“. Povinný tak svojim podpisom mohol všeobecné podmienky poistenia akceptovať ako celok alebo ich odmietnuť. Povinný (poistník) nemal možnosť prejaviť svoju slobodnú vôľu len ohľadom rozhodcovského konania, resp. rozhodcovskej doložky, takáto zmluvná podmienka rozhodne nie je dojednaná individuálne.“

Vo vzťahu k tvrdeniu o osobitnom vyjednaní rozhodcovskej doložky, žalobkyňa poukazuje na konštatovanie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 6M Cdo 9/2012, zmysle ktorého „Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená.“

Záverom žalobkyňa vo vyjadrení poukazuje na to, že kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody [§ 205 ods. 2 písm. a) až f) O.s.p.], preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné, pretože rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny.

Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach 29. júna 2016 o 9,25 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 215, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli zverejnené minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach (§ 211 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 1, 3 O.s.p. a § 214 ods. 2 O.s.p.).

Odvolací súd dospel k záveru, že uvedený rozsudok je vecne správny, preto ho odvolací súd potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p..

Súd prvého stupňa úplne zistil skutkový stav veci, vzal do úvahy všetky rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo, neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá vyplynula z vykonaných dôkazov a z tvrdení účastníkov a vykonané dôkazy úplne a správne vyhodnotil vo vzťahu k uplatnenému nároku. Zistený skutkový stav posúdil podľa správnych ustanovení právnych predpisov, ktoré aj správne vyložil a vyvodil správny právny záver o neplatnosti rozhodcovskej doložky obsiahnutej v čl. XV. Všeobecných poistných podmienok a osobitných zmluvných dojednaníach k poistnej zmluve z 9. apríla 2008 pod číslom 4473300002, uzavretej medzi žalobkyňou a žalovanou, o splnení zákonných podmienok na zrušenie rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice z 19. januára 2012, sp. zn. 3C/2186/2012 a dôvodnosti podanej žaloby.

Odvolací súd sa stotožňuje so správnymi skutkovými a právnymi závermi, ku ktorým dospel súd prvého stupňa a s dôvodmi napadnutého rozsudku, na ktoré v celom rozsahu v súlade s ust. § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje. Súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní dospel k správne právnemu záveru o neplatnosti rozhodcovskej doložky (zmluvnej podmienky) obsiahnutej v čl. XV. VPP a osobitných zmluvných dojednaníach k poistnej zmluve uzavretej medzi žalobkyňou a žalovanou (na základe ktorej Arbitrážny súd Košice rozhodol o návrhu žalovanej napadnutým rozhodcovským rozsudkom z 19. januára 2012, sp. zn. 3C/2186/2012), ktorá nebola individuálne dojednaná a spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľa. Na danú vec súd

aplikoval relevantnú právnu úpravu v oblasti ochrany spotrebiteľa a spotrebiteľských zmlúv ust. § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3, § 53 ods. 4 písm. r), § 53 ods. 5, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ako aj ust. § 73 ods. 1 až 3 zákona č. 355/2014 Z.z. o rozhodcovskom spotrebiteľskom konaní, § 40 ods. 1 písm. c), § 40 ods. 2, § 41 ods. 1, § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní účinnom v čase uzavretia zmluvy, pričom vo svojom rozhodnutí dostatočne a presvedčivo vysvetlil dôvody, ktoré ho viedli k záveru o neplatnosti rozhodcovskej doložky, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto dôvody odkazuje.

Skutočnosti a námietky, ktoré žalovaná uviedla v odvolaní v rámci uplatnených odvolacích dôvodov [podľa § 205 ods. 2 písm. a), b), c), d), e) a f) O.s.p.], nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku z hľadiska skutkových a právnych záverov, na ktorých je rozhodnutie založené, a neumožňujú ani záver o vadách konania, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie o podanej žalobe. Odvolanie žalovanej preto nemožno považovať za opodstatnené a uplatnené odvolacie dôvody v prejednávanej veci nie sú dané.

Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam žalovanej odvolací súd dopĺňa, že pri právnej úprave spotrebiteľských zmlúv zákon vychádza zo zásady ochrany spotrebiteľa ako tzv. slabšej zmluvnej strany (toto postavenie vyplýva zo skutočnosti, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície v slabšom postavení a nemá možnosť individuálne ovplyvniť obsah zmluvy vopred pripravenej dodávateľom), a tiež zo zásady neprípustnosti zneužívania monopolného postavenia dodávateľov ako tzv. silnej zmluvnej strany. V ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka zákonodarca vymedzil všeobecnú zásadu, podľa ktorej spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať také ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (tzv. neprijateľné podmienky). To neplatí iba v prípade, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa však nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah (§ 53 ods. 2 OZ). Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka (znenie účinné do 31.12.2014) neprijateľnou podmienkou uvedenou v spotrebiteľskej zmluve je aj ustanovenie, ktoré vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Z cit. ustanovení vyplýva, že medzi neprijateľné podmienky Občiansky zákonník (v znení účinnom do 31. decembra 2014) príkladmo zahŕňa aj dojednanie rozhodcovskej doložky, vyžadujúcej od spotrebiteľa riešenie sporov s dodávateľom výlučne v rozhodcovskom konaní.

V posudzovanom prípade rozhodcovská doložka, podľa ktorej všetky vzájomné spory účastníkov a sporné nároky z poistenia budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní pred stálym rozhodcovským súdom zriadeným poisťovňou, príp. vytvoreným podľa potreby od prípadu k prípadu troma fyzickými osobami poverenými na výkon rozhodcu zo strany poisťovne, bola žalovanou uvedená (bez akejkoľvek účasti žalobkyne) vo formulárovej listine v čl. XV. VPP a osobitných zmluvných dojednaniach k poistnej zmluve uzavretej 9. apríla 2008. Žalovaná v konaní nepreukázala, že rozhodcovská doložka bola so žalobkyňou individuálne dojednaná, resp. že žalobkyňa mohla jej dojednanie vylúčiť, príp. zmeniť obsah tohto zmluvného dojednania, pričom dôkazné bremeno v tomto smere zaťažovalo žalovanú (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Individuálne dojednanie znamená, že spotrebiteľ si z určitých dôvodov pri uzavretí zmluvy osobitne vymieni nejakú klauzulu, ktorá má preňho osobitný význam. Súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí v súvislosti s posúdením tejto otázky správne vzal zreteľ na to, že rozhodcovská doložka bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá už podpisom poistnej zmluvy, ďalej na jej začlenenie do VPP, ktoré boli neoddeliteľnou súčasťou poistnej zmluvy a vo formulárovej podobe dodávateľom vopred pripravené, s textom písaným malým písmom a s množstvom právnickej terminológie, s ktorými žalobkyňa pred podpisom poistnej zmluvy nemala možnosť riadne sa oboznámiť, ich obsah nijako nemohol ovplyvniť a VPP, ani osobitné zmluvné dojednania vrátane dohody o riešení prípadných budúcich sporov pred rozhodcovským súdom zriadeným poisťovňou nemohla vylúčiť. Žalobkyňa tak mohla všeobecné poistné podmienky len ako celok odmietnuť alebo svojim podpisom podrobiť sa všetkým zmluvným podmienkam, vrátane rozhodcovského konania, a nemala možnosť prejaviť svoju slobodnú vôľu ohľadom rozhodcovského konania, resp. rozhodcovskej

doložky. Záver o individuálnom dojednaní rozhodcovskej doložky aj podľa názoru odvolacieho súdu nemožno vyvodiť ani zo skutočnosti, že žalobkyňa podpísala samostatne osobitné zmluvné dojednania k poisťnej zmluve, lebo tieto sú len pokračovaním VPP a odkazovali na (tú istú) rozhodcovskú doložku uvedenú v časti XV. VPP, čo rozhodne neznamená, že žalobkyňa mala skutočne možnosť s týmito podmienkami sa vopred oboznámiť a vymieniť si rozhodcovské konanie na riešenie sporných nárokov z poisťnej zmluvy. Rozhodcovská doložka vyžaduje od žalobkyne ako spotrebiteľky, aby prípadné spory so žalovanou vzniknuté z poisťnej zmluvy riešila výlučne v rozhodcovskom konaní, pričom zveruje žalovanej poisťovni právo vybrať a poveriť konkrétnych rozhodcov na riešenie sporov, čím znevýhodňuje žalobkyňu (spotrebiteľku) a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v jej neprospech, a preto táto zmluvná podmienka aj podľa názoru odvolacieho súdu je neprijateľná, a tým v zmysle § 53 ods. 5 OZ aj absolútne neplatná. Neplatná rozhodcovská doložka (zmluva) nemôže založiť právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie sporov medzi účastníkmi vzniknutých z uzavretej poisťnej zmluvy, a rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice z 19.1.2012, sp. zn. 3C 2747/2012 bol takto vydaný v rozpore so zákonom, a preto žalobkyňa sa podanou žalobou dôvodne domáha jeho zrušenia podľa § 40 ods. 1 písm. c) zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov.

Odvolací súd nezistil ani žiadne vady v procesnom postupe (konaní) súdu, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie v prejednávanej veci [uplatnený odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a) O.s.p.]. Nie je dôvodná ani námietka žalovanej, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný, lebo je riadne, zrozumiteľne a presvedčivo odôvodnený v súlade s požiadavkami ust. § 157 ods. 1, 2 O.s.p. a ustálenej judikatúry súdov, súd prvého stupňa sa v odôvodnení svojho rozhodnutia dôsledne vypořiadal so všetkými skutkovo a právne relevantnými otázkami riešenými v konaní, ako aj s relevantnými námietkami žalovanej (napr. nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 119/03, IV. ÚS 115/03).

Odvolací súd dodáva, že 1.1.2015 bol prijatý nový zákon č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý v § 73 ods. 1, 3 (prechodné ustanovenia) stanovil, že ak nie je ustanovené inak, ustanovenia tohto zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa použijú aj na rozhodcovské konania, ktorých predmetom je spotrebiteľský spor začatý pred 1.1.2015. Právne účinky úkonov, ktoré boli urobené v rozhodcovskom konaní začatom pred 1. januárom 2015 zostávajú zachované. Rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1. januárom 2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia. Z uvedeného preto vyplýva, že konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku neskončené do 31. decembra 2014 sa nedokončia podľa zákona č. 244/2002 Z.z., ale sa dokončia podľa nového špeciálneho zákona č. 335/2014 Z.z. a iba rozhodcovskú zmluvu bude súd posudzovať podľa predpisov účinných v čase jej uzavretia. Preto po právoplatnosti napadnutého rozsudku

K odvolacím námietkam žalovanej a pre ďalší postup súdu v konaní odvolací súd napokon poukazuje na ust. § 47 ods. 1 zák. č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1.1.2015 (v spojení s prechodným ust. § 73), z ktorých vyplýva, že po právoplatnosti rozhodnutia o zrušení rozhodcovského rozsudku z dôvodu neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy a nemožnosti riešiť predmet sporu v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, súd na návrh niektorého z účastníkov spotrebiteľského rozhodcovského konania bude pokračovať v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe, a rozhodne o spornom nároku z poisťného vzťahu. Preto po právoplatnosti rozsudku bude súd prvého stupňa postupovať podľa § 47 zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní.

Krajský súd v Košiciach bral zreteľ aj na ust. § 243d zákona č. 233/1995 Z.z., ktoré ustanovenie je prechodným ustanoveniam k právnym úpravám účinným od 1.1.2015, ktoré § 243d v ods. 1 ustanovuje, že exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu vydaného pred 1.1.2015 možno začať len do 3 mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať. Ide o prelomenie materiálnej (nie formálnej) právoplatnosti rozhodcovského rozsudku, a preto rozhodcovský rozsudok sa zo zákona nezrušil.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny vo výroku o zrušení rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice z 19.1.2012, sp. zn. 3C 2186/2012 , ako aj súvisiace výroky o trovách konania a poplatkovej povinnosti žalovanej.

Žalobkyňa mala v odvolacom konaní úspech a keďže si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania bola jej podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 prvá veta O.s.p. priznaná náhrada účelne vynaložených trov odvolacieho konania za vyjadrenie k odvolaniu vo výške 72,92 Eur, pozostávajúca z odmeny v tarifnej sadzbe 64,53 Eur a náhrady hotových výdavkov 8,39 Eur podľa § 11 ods. 1 písm. b) a § 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, ktorú je žalovaná povinná zaplatiť právnej zástupkyňi žalobkyne JUDr. Zdeňke Vokálovej, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (§ 149 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.